

Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної
військової адміністрації
Фаховий коледж Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії
ім. Тараса Шевченка

Циклова комісія психолого-педагогічних дисциплін та дошкільних методик

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник директора з
навчально-виховної роботи
Павло ЯЛОВСЬКИЙ
«01» *серпня* 2024 року



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи науково-педагогічних досліджень

Освітньо-професійний ступінь **фаховий молодший бакалавр**
Галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**
Спеціальність **014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)**
Освітньо-професійна програма **Середня освіта (Образотворче мистецтво)**

Гура А. М. Основи науково-педагогічних досліджень: робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів фахової передвищої освіти з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво). Кременець, 2024. 12 с.

Розробник:

Гура Антоніна Миколаївна – викладач циклової комісії природничих дисциплін Фахового коледжу КОГПА ім. Тараса Шевченка, доктор філософії, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії психолого-педагогічних дисциплін та дошкільних методик

Протокол від «01» серпня 2024 р. № 1

Голова циклової комісії



Надія САБРАН

1. Вступ

Вивчення курсу «Основи науково-педагогічних досліджень» формує уяву про сучасний рівень і методи проведення науково-педагогічних досліджень. Робочу програму розроблено на основі освітньо-професійної програми «Середня освіта (Образотворче мистецтво)».

Основними завданнями є ознайомлення з особливостями наукової роботи та її організації, значенням сучасних досліджень у педагогічній галузі; ознайомлення зі специфікою педагогічного експерименту; усвідомлення значення правильного підбору об'єкта та предмета дослідження для вирішення тих чи інших проблем. Навчальна дисципліна «Основи науково-педагогічних досліджень» є основним компонентом у структурно-логічній схемі освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра.

Освітній компонент «Основи науково-педагогічних досліджень» є провідною дисципліною у підготовці майбутніх педагогів, яка має забезпечити теоретичну, практичну і методичну готовність здобувачів до організації і проведення наукової діяльності.

Програма вивчення навчальної дисципліни «Основи екології» складена для навчання здобувачів освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» відповідно до освітньо-професійної програми Середня освіта (Образотворче мистецтво) з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво).

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Нормативна
Змістових модулів – 3	Спеціальність 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)	Рік підготовки:
		4-й
Загальна кількість годин – 60	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Образотворче мистецтво)	Семестр
		7-й
Тижневих годин: аудиторних – 2; самостійна робота – 2	Освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр	14 год.
		Практичні, семінарські
		16 год.
		Самостійна робота
		30 год.
		Вид контролю: залік у 7 семестрі

Примітка. Співвідношення кількості аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить 50 % / 50 %.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи науково-педагогічних досліджень» є ознайомлення здобувачів із специфікою, організацією наукової роботи в різних її формах (індивідуальній, груповій та колективній) і на різних її рівнях, створення належної теоретико-методичної бази для подальшої наукової діяльності.

Завдання:

- 1) вивчення теоретичних основ організації та проведення науково-педагогічних досліджень;
- 2) формування умінь і навичок застосування методів наукового дослідження у процесі розв'язання практичних задач;
- 3) поєднання навчально-виховного процесу з науковими пошуками;
- 4) підготовка і розробка необхідної наукової документації для вчителя.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у здобувачів фахової передвищої освіти повинні бути сформовані такі **компетентності**:

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК2 Здатність до використання предметних знань в освітньому процесі.

СК3 Здатність до інтеграції предметних знань з різних освітніх галузей.

СК 21 Здатність до здійснення дослідницької і навчально-пізнавальної діяльності та презентації її результатів.

Програмні результати навчання

Нормативний зміст вивчення здобувачами фахової передвищої освіти навчальної дисципліни «Основи науково-педагогічних досліджень» сформульований у таких програмних результатах навчання:

РН1 Здійснювати професійну діяльність державною мовою як усно, так і письмово.

РН3 Аналізувати можливості професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності та індивідуальних запитів і потреб.

РН11 Застосовувати інновації у професійній діяльності.

РН21 Уміти здійснювати дослідницьку і навчально-пізнавальну діяльність у сферах психології, педагогіки, методики навчання образотворчого мистецтва та використовувати її результати у професійній діяльності.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Наука і суспільство

Тема 1. Вступ. Наука – продуктивна сила розвитку суспільства.

Загальні відомості про науку. Історія розвитку педагогічної науки в Україні. Організація наукової діяльності в Україні.

Вимоги до науковця. Професійно-етичні аспекти наукових досліджень. Історичні аспекти встановлення науки.

Тема 2. Методологія, типологія та етапи науково-педагогічного дослідження.

Предмет і завдання дисципліни «Основи науково-педагогічних досліджень». Поняття про методологію науково-педагогічних досліджень. Наука як соціальний інститут. Методологічні основи наукового дослідження. Рівні психолого-педагогічних досліджень.

Змістовий модуль 2. Методологія науково-педагогічного дослідження

Тема 3. Організаційні основи науково-педагогічних досліджень.

Процес науково-педагогічного дослідження, його характеристика та етапи проведення. Типи досліджень.

Планування науково-дослідницької діяльності здобувачів. Вибір теми та реалізація наукового дослідження. Основи гігієни розумової праці дослідника.

Тема 4. Логіка і структура науково-педагогічного дослідження.

Поняття методу та його характеристика. Методика дослідження, її зміст і принципи розробки. Елементи наукового дослідження: проблема дослідження, методи, об'єкт, предмет та завдання дослідження. Обґрунтування проблеми дослідження. Основні етапи дослідження

Тема 5. Інформаційне забезпечення науково-педагогічних досліджень.

Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні науково-педагогічних досліджень. Джерела інформації та їх використання в науково-дослідній роботі. Інформаційна мережа Інтернет. Науковий стиль інформації.

Тема 6. Методика роботи з науковою літературою.

Техніка роботи з науковою літературою. Методика роботи зі спеціальною літературою. Загальні рекомендації щодо опрацювання наукових джерел та оформлення посилань. Цитування тексту. Бібліографічні вимоги до наукового дослідження.

Змістовий модуль 3. Організаційні основи наукового дослідження

Тема 7. Організація та проведення наукових досліджень студентами.

Система організації наукових досліджень здобувачів. Види наукових студентських робіт. Робота над рефератом. Курсова, дипломна та магістерська роботи.

Правила оформлення курсових, дипломних і магістерських робіт. Порядок подання їх до захисту. Захист наукових робіт студентів та критерії їх оцінювання.

Мета і значення курсової роботи. Визначення тематики курсових робіт. Вибір та затвердження теми курсової роботи. Етапи виконання курсової роботи. Вступ, його структура. Основна та заключна частини курсової роботи. Загальні вимоги до висновків. Вимоги до змісту курсової роботи. Схема викладу та обсяг курсової роботи. Загальні вимоги до оформлення курсових робіт. Рецензування. Процедура захисту курсової роботи.

Тема 8. Результати наукових досліджень.

Наукові публікації. Основні види та функції наукових публікацій. Структура наукової статті та тез, вимоги до їх написання.

Специфіка звітності щодо виконання наукового дослідження.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		лекц.	сем.	практ	лаб.	с. р.
Змістовий модуль 1. Наука і суспільство						
Тема 1. Вступ. Наука – продуктивна сила розвитку суспільства.	7	2		2		3
Тема 2. Методологія, типологія та етапи науково-педагогічного дослідження.	7	2		2		3
Разом за змістовим модулем 1.	14	4		4		6
Змістовий модуль 2. Методологія науково-педагогічного дослідження						
Тема 3. Організаційні основи науково-педагогічних досліджень.	6	1		2		3
Тема 4. Логіка і структура науково-педагогічного дослідження.	6	1		2		3
Тема 5. Інформаційне забезпечення науково-педагогічних досліджень.	7	2		2		3
Тема 6. Методика роботи з науковою літературою.	7	2		2		3
Разом за змістовим модулем 2	26	6		8		12
Змістовий модуль 3. Організаційні основи наукового дослідження						
Тема 7. Організація та проведення наукових досліджень студентами.	10	2		2		6
Тема 8. Результати наукових досліджень.	10	2		2		6
Разом за змістовим модулем 3	20	4		4		12
Разом за 7-й семестр.	60	14		16		30
Разом годин за навчальним планом.	60	20		10		30

6. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наукові дослідження, їх особливості та класифікація. Основні етапи розвитку та становлення науки.	2
2	Методологія й організація науково-педагогічного дослідження.	2
3	Види науково-педагогічних досліджень.	2
4	Вимоги до написання курсових і кваліфікаційних робіт.	2
5	Форми роботи з науковою літературою.	2
6	Структура науково-педагогічного дослідження.	2
7	Бібліографічний опис літературних джерел.	2
8	Правила та загальні вимоги до оформлення наукових робіт студентів. Аналіз результатів наукового дослідження.	2
Разом		16

7. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Зміст завдання	Кількість годин
1	Історія розвитку педагогічної науки в Україні. Освіта та наука, їх взаємозв'язок і збагачення.	3
2	Історичні аспекти становлення науки.	3
3	Основи гігієни розумової праці дослідника.	4
4	Науковий стиль інформації.	4
5	Форми звітності про виконану науково-дослідну роботу студентами.	4
6	Робота з науковою літературою.	6
7	Результати наукових досліджень.	6
Разом		30

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти під час самостійної роботи на семінарських (практичних) заняттях

1-2 бали – здобувач фахової передвищої освіти володіє елементарними теоретичними знаннями, його відповіді правильні, але недостатньо осмислені; завдання для самостійної роботи виконує на низькому рівні, з неточностями; робить помилки в інтонуванні мелодичних конструкцій.

3 бали – здобувач фахової передвищої освіти на середньому рівні володіє теоретичними знаннями, його відповіді повні, але з деякими неточностями; здатний до виконання практичних завдань, однак не в повному обсязі, з

помилками.

4 бали – здобувач фахової передвищої освіти володіє системними знаннями та здатністю до їх практичного застосування; правильно або з незначними помилками та в повному обсязі виконує практичні завдання.

5 балів – здобувач фахової передвищої освіти на високому рівні володіє теоретичними знаннями та здатний до їх творчого практичного використання; правильно виконує практичні завдання; активно працює над підвищенням рівня своєї професійної компетентності.

8. Методи навчання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: лекція (лекція-інформація, проблемна лекція, лекція-дискусія, лекція-демонстрація, лекція-візуалізація), практичні заняття, бесіда, розповідь, практичні та дослідні роботи, самостійна робота, спостереження, аналіз, синтез, індукція, дедукція, узагальнення, метод проектів та ін.

2. Методи стимулювання та мотивації навчально-пізнавальної діяльності: стимулювання обов'язку і відповідальності в навчанні, опора на життєвий і професійний досвід здобувачів, створення відчуття успіху в навчанні.

9. Методи контролю

Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне, фронтальне, групове), практичні заняття, перевірка виконання здобувачами завдань самостійної роботи.

Підсумковий контроль: залік у 7-ому семестрі.

10. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти з навчальної дисципліни «Основи науково-педагогічних досліджень»

Оцінку «5», «відмінно» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який на високому рівні володіє теоретико-методологічними знаннями у сфері основ наукових досліджень. Уміє максимально використовувати у педагогічній діяльності набуті знання і практичні уміння, успішно розв'язує проблеми особистісного розвитку учнів, формування у школярів наукової культури, естетичного досвіду, емоційно-ціннісного ставлення наукової культури. Виявляє високий рівень світосприйняття і світовідчуття науково-дослідного мислення, потребу в освітньо-науковій діяльності, самовдосконаленні. Демонструє готовність до ефективного здійснення освітньо-наукової діяльності в закладах загальної середньої освіти.

Оцінку «4», «добре» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який володіє навчально-програмовим матеріалом у процесі розв'язання творчих завдань із курсу, однак допускає термінологічні помилки, не завжди логічно використовує теоретичні знання. Вирізняється стандартністю освітньо-

педагогічного мислення. Потребує вдосконалення умінь і навичок, здобутих під час вивчення навчальної дисципліни, розвитку рівня професійної мотивації.

Оцінку «3», «задовільно» – здобувач фахової передвищої освіти, який виявляє знання і розуміння основних аспектів проблеми освітньо-наукової діяльності, проте вони недостатньо глибокі й осмислені. Інколи демонструє алогічність у відтворенні навчального матеріалу. Виявляє вміння частково аналізувати теоретичні аспекти освітніх проблем, проте робить неточні висновки. Не вміє застосувати здобуті знання для вирішення освітньо-педагогічних проблем, які виникають у процесі здійснення освітньо-наукової діяльності.

Оцінку «2», «незадовільно» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення навчальної дисципліни. Демонструє елементарні знання теоретичного матеріалу. Не здобув практичних умінь і навичок, необхідних для освітньо-наукової діяльності в закладах загальної середньої освіти. Не вміє логічно мислити і висловлювати свою думку.

11. Методичне забезпечення

Навчально-методичне забезпечення, періодичні видання, навчально-методичні посібники, мультимедійні презентації за змістом тем.

12. Рекомендована література

Базова

1. Бистрицька А. К. Основи наукових досліджень: конспект лекцій для студентів. Харків, 2012. 75 с.
2. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: підручник. Київ: АБУ, 2002.
3. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
4. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень: навч. посібник. Київ: Видавничий дім «Слово», 2009. 240 с.
5. Колесніков О. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. для студентів ВНЗ. 2-ге вид., випр. та доп. Кв]d: Центр учбової літератури, 2011. 143 с.
6. Методологія наукової діяльності: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2012. 362 с.
7. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / За заг. ред. Т. В. Гончарук. Тернопіль, 2014. 272 с.
8. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі. Київ, 2003. 116 с.
9. Тормоса Ю. Г. Основи наукових досліджень: навч. метод. посіб. для самост. вивч. дисц. Київ: КНЕУ, 2003. 76 с.

Допоміжна

1. Вимоги до написання і оформлення випускних кваліфікаційних робіт [Електронний ресурс]. Режим доступу:

<http://ed.eenu.edu.ua/upload/docs/52/6264d84a863a28f9d6344f07abfc9b71.pdf>

2. Дистрибутивний аналіз. Методика безпосередніх складників. Трансформаційний аналіз – методи лінгвістичних досліджень [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.bestreferat.ru/referat-163373.html>.

3. ДСТУ 3017:2015. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять [Текст]. На заміну ДСТУ 3017-95; чинний від 2016-07-01. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. IV, 38 с. (Інформація та документація).

4. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання Загальні положення та правила складання. [Чинний від 2016-07-01]. Вид. офіц. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 20 с. (Інформація та документація).

Інформаційні ресурси

1. <http://www.vak.org.ua/> – сайт Вищої атестаційної комісії України.

2. <http://www.dissert.biz/> – сайт «Для тих хто розпочав наукову роботу».

3. <http://www.nsp.org.ua/> – статистична допомога дослідникам.